

NỀN TRAO QUYỀN LÀM CHỦ RUỘNG ĐẤT LÂU DÀI CHO NÔNG DÂN

BỀN NGHỀ

Có những nguyên nhân chủ quan và khách quan dẫn tới thắng lợi của sản xuất lương thực năm 1989 : không chỉ đủ ăn mà còn tăng được dự trữ và có phần xuất khẩu. Nhiều tỉnh ở đồng bằng sông Hồng và Bắc Trung bộ từ từ cấp tục chuyển sang sản xuất hàng hóa nông phẩm. Có thể nói đó là bước ngoặt hoặc bước chuyển có ý nghĩa của sản xuất nông nghiệp. Nguyên nhân chung nhất là đổi mới chính sách. Nhưng trong đổi mới chính sách, một trong những điều quan trọng nhất có lẽ là bước đầu coi trọng lợi ích chính đáng của người nông dân và quyền của họ đối với ruộng đất. Thật vậy, việc khoán hộ và giao quyền sử dụng ruộng đất có thời hạn như đã làm trong bước đầu đã khiến họ cảm thấy không còn thờ ơ, không tách rời tư liệu sản xuất chủ yếu là ruộng đất như trước. Chính sự cảm thấy này đã là động lực động viên nông dân thức khuya dậy sớm khắc phục khó khăn, đẩy mạnh sản xuất. Nhưng dù sao cũng chỉ là mới cảm thấy thôi, có nghĩa là chưa thật vững dạ. Đáng lưu ý là mới cảm thấy thôi mà đã tươi nét mặt, nếu thật sự vững dạ, thật sự yên tâm thì hẳn là tới mức hơn hờ và đây chính là hạt nhân giải phóng sức sản xuất nông nghiệp.

Cách đây một năm, trên báo Tuần tin Thanh niên, tôi đề nghị Đảng, Nhà nước trao hẳn quyền làm chủ lâu dài ruộng đất cho nông dân, hoặc ít nhất thì cũng trao quyền sử dụng ruộng đất lâu dài cho bà con. Tới bây giờ, sau thắng lợi bước đầu về sản xuất lương thực, tôi thấy nên đề nghị dứt khoát trao hẳn quyền sử dụng ruộng đất lâu dài cho nông dân, chứ không trao quyền sử dụng có thời hạn như hiện nay. Hỡi nông dân ở nhiều nơi thì gần như hầu hết mọi người đều ước mong được có quyền sử dụng lâu dài ruộng đất và họ quả quyết nếu được như vậy thì sản xuất nông nghiệp sẽ "hết xảy". Lý lẽ của họ đơn giản là: Làm như vậy hợp lý, hợp tình hơn. Ruộng đất, đồng ý là của chung của nhân dân, là tài nguyên chung của quốc gia, nhưng cái của chung này không phải "từ trên trời rơi xuống" mà do bao thế hệ nông dân làm nên. Họ đã đổ mồ hôi sôi nước mắt, kể cả máu để biến những vùng hoang hóa, phèn mặn, sỏi đá... thành đồng ruộng phì nhiêu ... Vì vậy không nên giao ruộng đất như giao rừng! Làm vậy, không sợ phân hóa giàu nghèo, không hề hấn gì tới chủ nghĩa xã hội, nếu quyền sử dụng ruộng đất lâu dài này được xác lập trên cơ sở pháp luật đúng đắn, hợp lý, trong đó có việc cấm phát canh thu tô nếu như chuyển sang làm nghề khác, v.v... Có thể nói sở hữu ruộng đất là một hình thức sở hữu đặc thù. Ruộng đất là của chung, nhưng trao quyền sử dụng lâu dài cho từng người làm ruộng, để của chung này không trở thành vô chủ, không là "cha chung chẳng ai khóc". Trao quyền sử dụng ruộng đất lâu dài, kể cả quyền thừa kế cho từng hộ nông dân, không sợ "của chung sẽ bị vấy vùng thành riêng", bởi có sự chế định của pháp lý. Có đủ căn cứ để tin rằng nếu được trao quyền sử dụng ruộng đất lâu dài; giá điện, thủy lợi phí, phân bón, thuốc trừ sâu phải chăng, giá mua lúa và các nông sản khác thỏa đáng, mức thuế vừa phải, nông dân có lãi chính đáng, Nhà nước có chính sách khuyến nông, bảo nông đúng (như chính sách bao tiêu nông sản chẳng hạn...) thì nhất định những chiến sĩ trên mặt trận hàng đầu này sẽ hăng hái làm việc bằng hai bằng ba hiện nay và sẽ mang lại cho xã hội một khối lượng nông sản hàng hóa lớn... Theo tôi, với hoàn cảnh nước ta, có lẽ còn lâu dài vẫn phải "đi nông vi bản" mà muốn cho nền nông nghiệp làm nên chuyện thì không thể không hiểu cái đặc thù về sự ra đời của ruộng đất, cái tâm lý của nông dân và cái đặc thù của quyền sở hữu và quyền sử dụng ruộng đất trong xã hội xã hội chủ nghĩa. Nếu "công hữu, hợp tác, tập đoàn" theo kiểu nào đó thì ruộng đất sẽ dần dần bạc màu và có nguy cơ bị sa mạc hóa. Vì vậy xin đề nghị ngoài việc trao hẳn quyền sử dụng ruộng đất lâu dài cho nông dân nên chú ý những hợp tác xã, tập đoàn nào không chuyển được sang chức năng, nhiệm vụ mới, trở thành hữu danh vô thực thì nên xóa tên đi vì chúng cũng không còn lý do gì để tồn tại. Không nên nhập nhằng, gây tâm lý thắc thò cho người nông dân, không có lợi cho sản xuất. Đối với những nông dân nào từ trước tới nay chưa vô hợp tác hoặc vô rồi mà muốn ra thì để cho bà con ra, không nên gò ép họ vô theo kiểu "chạy trời không khỏi nắng" như trước. Hiện nay ở nhiều nơi, nông dân đang sợ lại "phát động phong trào hợp tác hóa" như trước. Đây là cái sợ có thật, không hề bịa đặt, và nên chiếu cố sâu sắc cái sợ này như một dạng "kinh cung chi điệu vậy". Bởi lẽ đơn giản là nếu phải, đúng và có lợi cho nhà nước thì chẳng ai sợ cả! Không nên "hạch hỏi" tại sao sợ mà nên chia xẻ cái sợ ấy với người nông dân.

B.N

Ảnh: Huyền Vũ

PHÁT TRIỂN KINH TẾ